

Muutokset asetukseen ajoneuvon käytöstä tiellä, ajoneuvon tai yhdistelmän käyttöä koskevat säännöt

Asetusta ajoneuvon käytöstä tiellä 1257/1992 (käyttöasetus) on muutettu asetuksella 47/2017 ja sitä korvaavalla asetuksella, joka hyväksyttiin 23.2.2017. Molemmat muutokset tulevat voimaan 1.3.2017. Seuraavassa on esitetty keskeisimmät muutokset ja menettelyt katsastuksessa tai yksittäishyväksynnässä.

Akselille ja telille kohdistuvat massat, 20 §:n 2 momentin d- ja e- kohta

2-akselisen telin massoja on muutettu seuraavasti:

19 tonnin telistä on poistettu ilmajousitus-/ilmajousituksen vastaavuusehto, mutta vetävän akselin/vetävien akseleiden paripyörävaatimus ja 9,5 tonnin vaatimus on säilytetty. Ilmajousitusvaatimus on siirretty 20 tonnin telille. 19 tonnin teliä ei voi saada yli 9,5 tonnin akselimassalla kun kyseessä on rautajousitettu teli ilman ilmajousituksen vastaavuutta. Telivälivaatimus 1,3m - <1,8m.

Lisätty uusi 20 tonnin teli, jonka edellytyksenä on paripyörä- ja ilmajousitusvaatimus vetävällä akselilla/vetävillä akseleilla. Toinen akseleista, joka ei ole vetävä voi olla yksikköpyörillä. Ilmajousitukseksi katsotaan myös rautajousitus, joka täyttää ilmajousitusta vastaavan jousituksen vaatimuksen joko EU asetuksen 1230/2012 liitteen III tai direktiivin 97/27/EY liitteen I mukaisesti. Telivälivaatimus 1,3m - <1,8m.

3-akselisen jokapyörävetoisen (6x6) auton massa, 21 §:n 1 momentin c-kohta

21 §:n 1 momentin c kohtaa on muutettu, mikä mahdollistaa esimerkiksi 6x6 auton kokonaismassan korottamisen 25 tonnista 26 tonniin. Massan korotuksen edellytyksenä on paripyörävaatimus molemmilla taka-akseleilla eikä yhdellekään akselille kohdistuva massa ylitä 10,5 tonnia. Aikaisemmin paripyörävaatimus koski auton kaikkia akseleita.

3-akselisen auton massa 28 tonnia, 21 §:n 1 momentin d-kohta

3-akselisen auton massa 28 tonnia on muutettu pysyväksi. Edellytykset 28 tonnin massalle ovat seuraavat; kaksi vaihtoehtoista vaatimusta:

- paripyörävaatimus molemmilla taka-akseleilla (esim. voi olla rautajousilla 6x4 2x10,5t tai ilmajousituksella 6x2, 6x4 taikka rautajousinen esim. 6x2 10/8 t telillä)

tai

- telin vetävä akseli on varustettu paripyörillä ja ilmajousilla/ilmajousitusta vastaavaksi tunnustetulla jousituksella ja toinen akseleista on ohjaava/ohjautuva sekä varustettu nimellislevydelteään vähintään 385 mm renkailla.

Ohjaava tai ohjautuva taka-akseli voi olla vetävän akselin etu- tai takapuolella. Ohjaavan tai ohjautuvan akselin on kuuluttava samaan akseliryhmään kuin vetävä taka-akseli.

4-akselisen auton massa 35 tonnia, 21 §:n 1 momentin g-kohta

Muutos koskee autoja, joissa etuakseli tai -akselit ovat vetäviä. Aikaisemmin tällaisen auton kaikki vetävät akselit tuli varustaa paripyörillä jos massaksi haluttiin yli

31 tonnia. Nyt pykälää on muutettu siten, että auton akseleista vain kaikki vetävät taka-akselit on oltava varustettu paripyörillä ja minkään akselin akselimassa ei saa olla yli 10,5t.

4-akselisen auton massa (35t) edellyttää, että

- vähintään yksi vetävä akseli on varustettu paripyörillä sekä ilmajousitettu tai varustettu ilmajousitusta vastaavaksi tunnistetulla jousituksella

tai

- kukin vetävä taka-akseli on varustettu paripyörillä eikä mikään akselimassa ylitä 10,5 tonnia.

Ääriakseliväli voi rajoittaa auton massaa. 35t massa edellyttää 6,49m pitkän ääriakselivälin.

Puoliperävaunuyhdistelmän massa, 23 §:n 1 momentti

Auton ja puoliperävaunun muodostaman yhdistelmän suurin massa on enintään 52 tonnia jos yhdistelmä on vähintään 6-akselinen. Enintään 5-akselisena, vastaavan yhdistelmän suurin sallittu massa on 48 tonnia. Muilla puoliperävaunuyhdistelmillä massarajat muodostuvat vetoauton ja perävaunun massojen summasta ellei jokin asia rajoita sitä pienemmäksi. Ajoneuvoyhdistelmässä, jonka massa on suurempi kuin 40 tonnia, auton takimaisen ja massaltaan yli 10 tonnin perävaunun etumaisen akselin välin tulee olla vähintään 3,00 metriä. 44 tonnin yhdistelmään sovelletaan moottoriteho- ja ääriakselivälivaatimusta (mitta auton etuakselista perävaunun takimaiseen akseliin). Esimerkiksi 52 tonnin yhdistelmämassa edellyttää 11,8 metriä pitkää ääriakseliväliä. Vetotappimassa/vetopöytämässä voi rajoittaa yhdistelmämassaa.

Moduuliyhdistelmän massan määrittäminen, 23 §:n 7 momentti

Autosta, puoliperävaunusta ja keskiakseliperävaunusta tai autosta ja kahdesta puoliperävaunusta muodostuvan yhdistelmän kokonaismassan määritymiseen on tulut täsmennys. Tällaisessa moduuliyhdistelmän osana olevaan auton ja puoliperävaunuyhdistelmään sovelletaan sekä ääriakselivälivaatimusta (52 tonnia edellyttäen 11,8m) että uutena täsmennyksenä puoliperävaunuyhdistelmän massan määritymisvaatimuksia.

9-akselisessa paripyörällisessä moduuliyhdistelmässä (auto+ppv+ppv/kap) on huomioitava pelkän auton ja puoliperävaunun yhdistelmämassa (esim. auto 26t + ppv 24t). Moduuliyhdistelmämassa määrätään lisäämällä auton ja puoliperävaunun yhdistelmämassaan keskiakseli- tai puoliperävaunun massa, esim. auto 26t ppv 24t ja kap 24t, jolloin moduuliyhdistelmämassa on enintään $26t+24t+24t=74$ tonnia jos ääriakseliväli sen sallii.

Käytännössä 76 tonnin yhdistelmämassa edellyttää 52 tonnin puoliperävaunuyhdistelmää osana moduuliajoneuvoyhdistelmää. Esimerkkinä, kokonaismassaltaan 28 tonnin vetoauton vetopöydälle tulee kohdistua 19 tonnin vetotappi/vetopöytämässä jos auton omamassa on 9 tonnia ja puoliperävaunun valmistajan sallima vetotappimassa tulee olla vähintään 19 tonnia.

Säiliöajoneuvon leveys, 25 §

Säiliöajoneuvoa pidetään lämpöeristettynä, jos säiliö on lämpöeristetty ja säiliön seinän paksuus on vähintään 45mm. Tämä mahdollistaa 260cm leveät lämpöeristetyt säiliöajoneuvot yli 22 metriä pitkänä yhdistelmänä.

Ennen 1.11.2013 ensikertaa käyttöön otettu 3-akselinen auto

Vanha asetus (407/2013) on mahdollistanut 3-akseliselle ennen 1.11.2013 käyttöön otetulle autolle 28 tonnin kokonaismassan siirtymäajalle 30.4.2018 saakka.

Tällaisen auton kokonaismassa voidaan edelleen korottaa välillä 1.3.2017-30.4.2018 esimerkiksi 28 tonniin 21 §:n c-kohdan ehdoin. Ehdot ovat

- vetävä akseli on varustettu paripyörin ja on ilmajousitettu/ilmajousitusta vastaava tai
- kukin vetävä akseli on varustettu paripyörin eikä yhdellekään akselille kohdistuva massa ylitä 10,5 tonnia.

1.5.2018 alkaen alenee 3-akselisen yli 26 -tonnisen siirtymäsäännöksen nojalla korotetulle massalle hyväksytyyn auton kokonaismassa enintään 26 tonniin jos se ei täytä uusia ehtoja. Siihen ei vaikuta muutokatsastetaanko auto alemmille massoille vai ei. Jos auton omistaja tai haltija ei halua maksaa korkeampaa esimerkiksi 28 tonnin massa perustuvaa vuotuista käyttövoimaveroa, täytyy auto esittää muutokatsastukseen. Muutokatsastuksessa on kokonaismassa alennettava ja 21 §:n mukaiset määräaikaikaisuutta koskevat rajoitukset on poistettava.

Koska asetuksessa 407/2013 28 tonnin vaatimukset ovat olleet osittain tiukempia kuin 1.3.2017 voimaan tulevassa uudessa asetuksessa, osa määräajaksi korotetulle massalle hyväksytyistä autoista täyttää korotetun massan vaatimukset myös siirtymäsäännöksen jälkeen. Jos näitä autoja halutaan käyttää korotetulla massalla myös siirtymäsäännöksen jälkeen, on myös nämä autot muutokatsastettava, jotta 21 §:n mukaiset määräaikaikaisuutta koskevat rajoitukset voidaan poistaa rekisteritiedoista.

Menettelyt katsastuksessa ja yksittäishyväksynnässä

3-akselisen auton kokonaisuudessa

Yksittäishyväksynnässä edellytetään seuraavia asioita 28t kokonaisuuden määrittelyssä

- Valmistajan todistus osien, järjestelmien ja kokoajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta, josta ilmenee myös vähintään 28 t massat tai erillinen valmistajan todistus massoista jos vaatimustenmukaisuusselvityksissä ei ole ilmoitettu massoja. Trafin laatimaa massojen määrityslomaketta ei tarvitse silloin täyttää.
- Valmistajan kilvessä mainittu kokonaisuudessa on oltava vähintään 28t. Jos valmistajan kilpeen merkitty massa on pienempi kuin 28t, tulee kilpi vaihtaa tai asentaa lisäkilpi alkuperäisen viereen, josta ilmenee muuttuneet tiedot massoista.
- Huomioitava takatelissä olevan ohjaavan tai ohjautuvan akselin rengaskoko (nimellisleveys vähintään 385 mm), autolle ei voi hyväksyä vaihtoehtoista rengaskokoa ohjaavalle tai ohjautuvalle akselille. Vaihtoehtoinen rengaskoko ei saa rajoittaa ajoneuvon kokonaisuudessa.
- Huomioitava renkaiden kantavuudet, ilmajousitus, paripyörät, ohjaava tu-kiakseli (ei etuakseliryhmään kuuluva) ja sen renkaiden leveydet jne.

Muutokatsastuksessa edellytetään seuraavia asioita 28t kokonaisuuden määrittelyssä

- Joko valmistajan edustajan täyttämä massojen määrityslomake (Trafin lomake) tai valmistajan todistus auton massoista ja tieto mitä rakenteellisia muutoksia, päivityksiä tai ohjelmointeja järjestelmään vaaditaan.
 - Auton valmistenumeroille kohdistettuja digitoituja asiakirjoja saa hyödyntää.
 - Ohjelmointipäivityksien osalta vaaditaan todistus että päivitys on tehty, esimerkiksi korjaamon työmääräys.
- Jarrusovitus korkeammilla massoilla määräaikaikatsastuksen laajuudessa.
- Jos alkuperäisen kilven massat ovat alle 28t, vaaditaan lisäkilpi alkuperäisen viereen tai kokonaan uusi.
- Huomioitava takatelissä olevan ohjaavan tai ohjautuvan akselin rengaskoko (nimellisleveys vähintään 385 mm), autolle ei voi hyväksyä vaihtoehtoista rengaskokoa ohjaavalle tai ohjautuvalle akselille. Vaihtoehtoinen rengaskoko ei saa rajoittaa ajoneuvon kokonaisuudessa.
- Huomioitava renkaiden kantavuudet, ilmajousitus, paripyörät, ohjaava tu-kiakseli (ei etuakseliryhmään kuuluva) ja sen renkaiden leveydet jne.

Puoliperävaunuyhdistelmän kokonaisuudessa 52 tonnia

Yksittäishyväksynnässä edellytetään seuraavia asioita yhdistelmämassan määrittelyssä

- Auton valmistajan todistus yhdistelmämassoista tai valmistajan edustajan täyttämä massojen määrityslomakkeen etusivu.
 - Todistuksista ilmevä, että jarrut riittää korkeammalle yhdistelmämassalle.
 - Valmistajan kilvessä päivitetty yhdistelmämassa (uusi valmistajan kilpi tai alkuperäisen viereen asennettu lisäkilpi).
- Moottoritehon tulee olla riittävä 52 t yhdistelmämassalle, vähintään 260kW.
- Vetopöytä (D-arvo) tulee olla mitoitettu yhdistelmämassalle.

Muutoksastuksessa edellytetään seuraavia asioita yhdistelmämassan määrittämisessä

- Auton valmistajan todistus yhdistelmämassoista tai valmistajan edustajan täyttämä massojen määrityslomakkeen etusivu. Pelkän auton ja puoliperävaunuyhdistelmän osalta ei katsastajan tarvitse täyttää massojen määrityslomakkeen 2 sivua.
 - Todistuksista ilmentävä, että jarrut riittää korkeammalle yhdistelmämassalle.
 - Valmistajan kilvessä päivitetty yhdistelmämassa (uusi valmistajan kilpi tai alkuperäisen viereen asennettu lisäkilpi).
 - Digitoituja asiakirjoja saa hyödyntää, jos auto on esimerkiksi yksittäishyväksytty jo 60t yhdistelmämassalle, ei muuta erillistä todistusta yhdistelmämassasta vaadita jos massoista löytyy digitoitu todistus.
 - Jos moduuliyhdistelmää koskeva yhdistelmämassatieto löytyy rekisteritiedoista, voidaan sitä käyttää valmistajan todistuksen sijasta.
- Moottoritehon tulee olla riittävä 52 t yhdistelmämassalle, oltava vähintään 260kW.
- Vetopöytä (D-arvo) tulee olla mitoitettu yhdistelmämassalle ja pystykuormalle.